

IV. KLIENTIDE RAHVUSVAHELISED TEHINGUD EESTI PANGASÜSTEEMI VAHENDUSEL

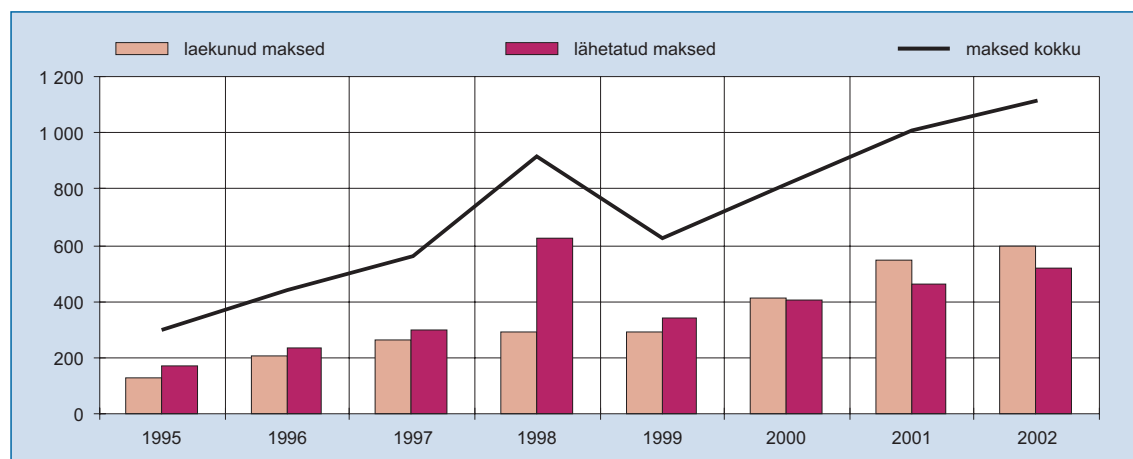
TEHINGUTE ARV JA KÄIVE

2002. aastal suurenes rahvusvaheliste maksete⁷ üldarv võrreldes 2001. aastaga 11% (vt tabel 4.1 ja joonis 4.1), sarnaselt laekunud ja lähetatud maksete osas. Arvuliselt laekus aasta jooksul 83 000 makset rohkem kui lähetati. Suure osa maksete arvust, ca 77%, moodustasid tehingud alla 100 000 Eesti krooni.

Sarnane oli ka rahvusvaheliste maksete käibe dünaamika: võrreldes 2001. aastaga suurenes laekuvate maksete käive 10% ja lähetatud maksete käive 17% (vt tabel 4.2 ja joonis 4.2). Maksete käive oli intensiivsem aasta lõpus.

Tabel 4.1. Rahvusvaheliste maksete arv (tuh tk)

	tuh tk		Muut (%)
	2001	2002	2002/2001
Laekunud maksed	547	599	9
Lähetatud maksed	458	516	13
Kokku	1 005	1 115	11

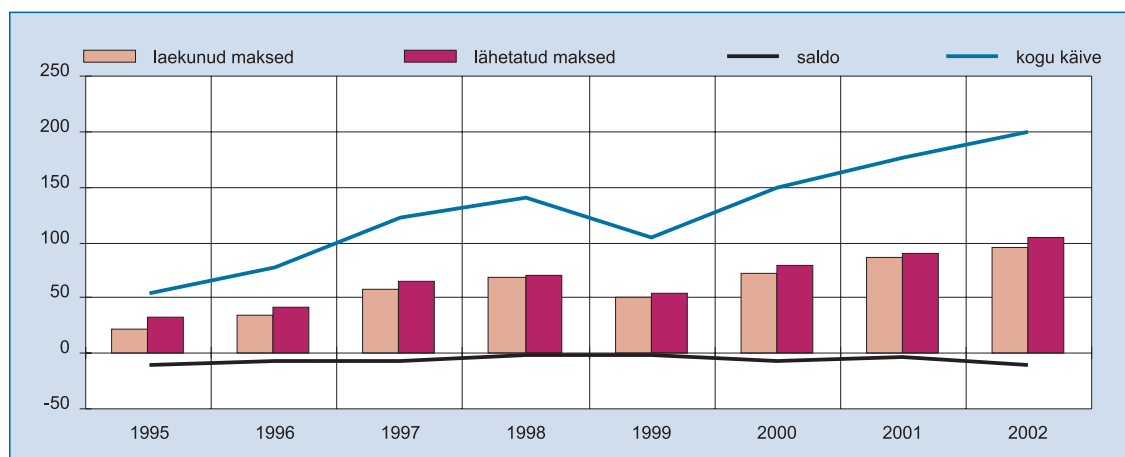
Joonis 4.1. Rahvusvaheliste maksete arv (tuh tk)

⁷ Rahvusvahelised maksed ei sisalda residentide omavahelisi ja mitteresidentide omavahelisi tehinguid.

Alla 100 000 Eesti krooni suuruste maksete osatähtsus kogukäibest moodustas vaid 10%. Keskmise laekunud makse suurusjärg (158 700 kr) jäi 2001. aasta tasemele. Keskmise lähetatud makse (203 300 kr) suurenes eelmise aastaga võrreldes ca 7 000 krooni.

Tabel 4.2. Rahvusvaheliste maksete käive (mld kr)

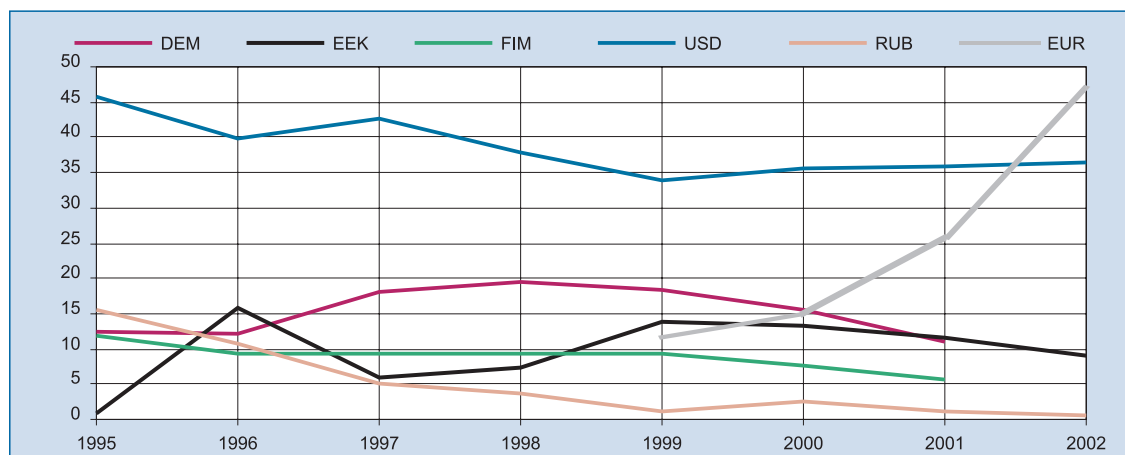
	mld kr		Muut (%)
	2001	2002	2002/2001
Laekunud maksed	87	95	10
Lähetatud maksed	90	105	17
Kokku	177	200	13

Joonis 4.2. Rahvusvaheliste maksete käive ja saldo (mld kr)

VALUUTADE KASUTAMINE⁸

Eesti krediidiasutuste poolt 2002. aasta jooksul rahvusvahelistes maksetes kasutatud peamiste valuutade järjestus **käibe** järgi muutus ootuspäraselt seoses euro sularaha käibeletulekuga 1. jaanuarist 2002 (vt joonis 4.3). Saksa marga ja Soome marga käibelt kadumise järel haaras nende positsioonid eelkõige euro, mille

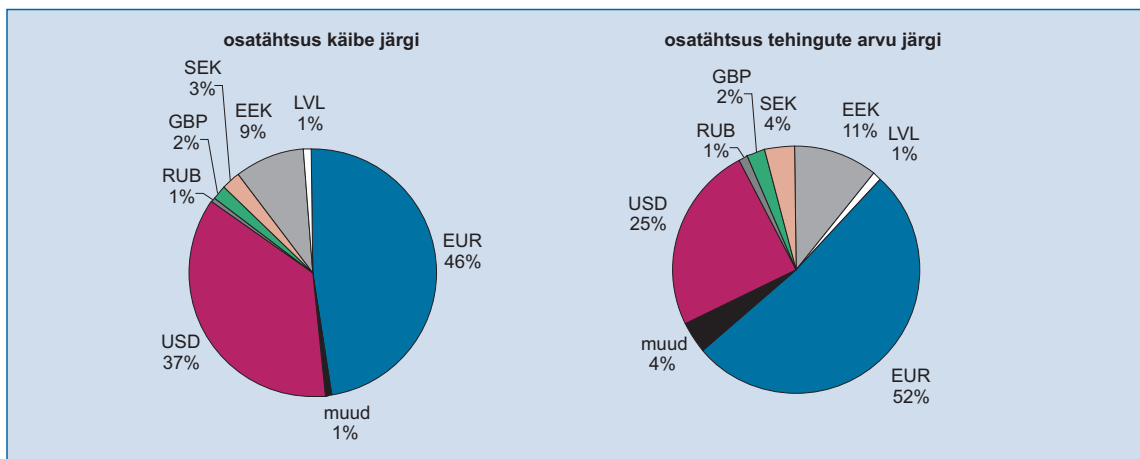

Joonis 4.3. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes (%)

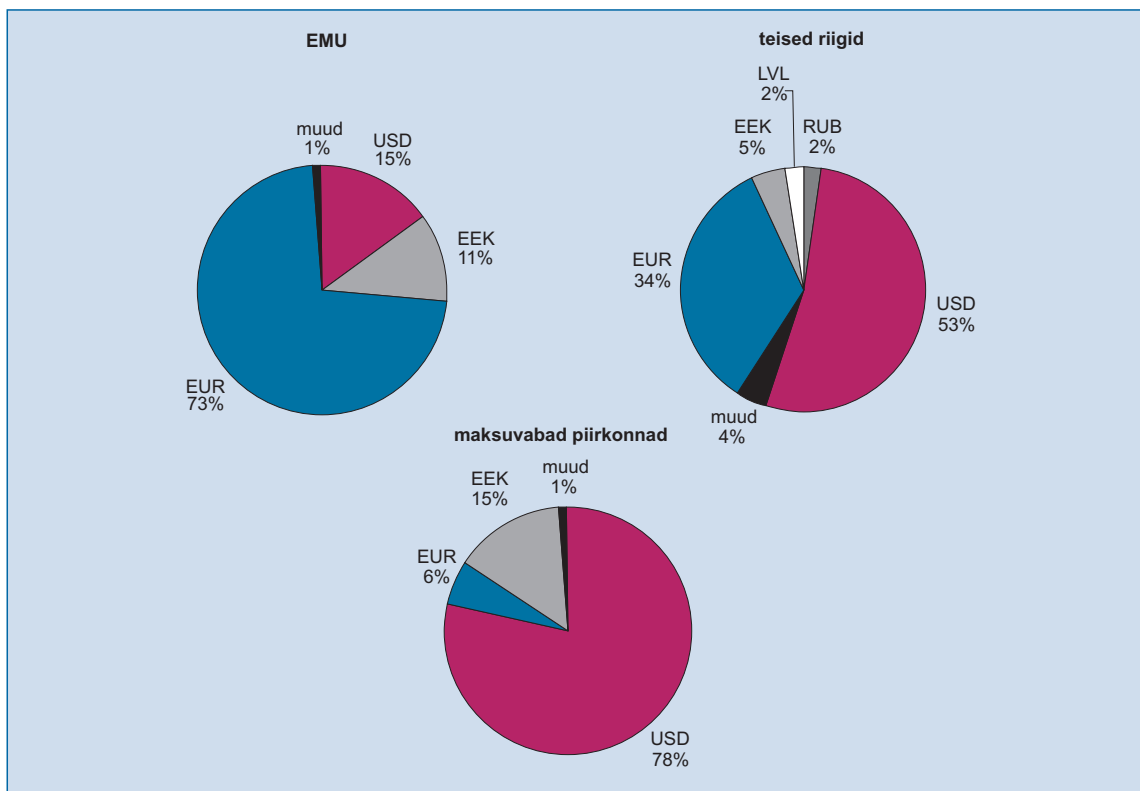
⁸ Valuutade lõikes analüüsi tehes on kogumist välja jäetud tehingud alla 100 000 Eesti krooni, kuna viimased on Eesti Pangas olevas statistikas üksnes Eesti kroonides ning nende kaasamine moonutaks oluliselt üldpilti.

osatähtsus kasvas 2001. aastaga võrreldes peaaegu poole suuremaks ja moodustas 47% käibest. Ameerika dollari osakaal jäi samale tasemele. Mõnevõrra vähenes Eesti krooni osatähtsus (-2 protsendipunkti) käibes, jäädes 9%ga maksete sooritamisel kasutatud valuutade seas tähtsuset kolmandaks. Ülejäänud valuutade osa käibes oli vaid 8%, nendest Rootsi krooni kasutati 3 ja Vene rubla 1% käibest, nagu 2001. aastalgi.

Sarnaselt valuutade järjestusele käibe järgi domineeris eurodes sooritatud maksete arv, mis suurenes 2001. aastaga võrreldes enam kui kaks korda ja moodustas 52% kogu maksete arvu. Ülejäänud valuutades sooritatud maksete arv jäi 2001. aasta tasemele.

Joonis 4.4. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes 2002. aastal käibe ja tehingute arvu järgi (%)

Joonis 4.5. Valuutade kasutamine rahvusvahelistes maksetes 2002. aastal käibe järgi (%)

Valuutade kasutamise struktuur rahvusvahelistes maksetes oli riigiti erinev (vt joonised 4.4 ja 4.5). **Euroopa Majandus- ja Rahaliidu riikidega** sooritati 2002. aastal enamik makseid eurodes (81% tehingute arvust ja 73% käibest). Tehingute arvu järgi tõusis tähtsusele teiseks valuutaks Eesti kroon (10%), mille osatähtsus käibes jäi nelja protsendipunkti võrra väiksemaks kui Ameerika dollaril (8% tehingute arvust ja 15% käibest). Euro osatähtsus käibes tõusis aastaga üle kahe korra. Eesti krooni ja Ameerika dollari osatähtsus jäi 2001. aasta tasemele. Ülejäänud valuutade osatähtsuseks jäi euroala majandusruumis vaid 1%.

Tehingutes **maksuvabade piirkondadega** kasutati põhiliselt kahte valuutat – Ameerika dollarit (47% tehingute arvust ja 78% käibest) ja Eesti krooni (47 ja 15%). Võrreldes 2001. aastaga, suurenes eelkõige eurodes sooritatud maksete osatähtsus Ameerika dollari kasutamise mõningase vähenemise arvel. Vene rubla osatähtsus jäi alla 1%.

Ülejäänud riikide puhul oli ülekaalus Ameerika dollari osatähtsus (44% tehingute arvust ja 53% käibest), millele järgnesid euro (37 ja 34%) ja Eesti kroon (8 ja 5%). Aastaga kasvas siiski kõige enam euro osatähtsus nii tehingute arvu kui ka käibe järgi (+21 ja +16 pp).